

DANSKE FYSIOTERAPEUTERS FAGKONGRES

fysioterapi i bevægelse

Implementering af ny viden i praksis – hvordan?

Tina Junge UCL, Mille Marwaa Nabsen UC Syd, Thomas Skovgaard SDU, Inge Ris UCL/SDU

MIN! RYG!

Docent Tina Junge, UCL

Kommunal rehabiliteringsindsats for borgere med langvarigt rygbesvær

Svendborg
Kommune

SDU

Erhvervsakademi og
Professionshøjskole

Baggrund for Min Ryg

- Mange med rygbesvær kommer **i klemme** -
 - mangler kommunikation og koordination mellem mange fagprofessionelle, afdelinger og sektorer
 - mangler overblik over forløb
 - skal selv viderebringe viden og information

(Petersen, 2020)

- Hvordan udmøntes disse forløb i en typisk, dansk kommune?
- Hvordan kan vi skabe bedre forløb for personer med rygbesvær?

Hvorfor dette projekt?

- Udgangspunktet var, at sammen kan vi gøre det bedre!
- Samskabelse som ny tilgang til at finde løsninger
- Experience-based co-design

(Donetto, 2025)

Hvad er samskabelse?

- Udvikle velfærd **med** fremfor **for** borgerne, og med offentlige aktører; her sammen med kommune og forsknings- og uddannelsesinstitutioner
- Alle aktører bidrager med vigtig viden og erfaringer!
- Skabe relevante og bæredygtige løsninger

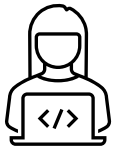
(Ulrich, 2016)

Hvem deltog i projektet?

Borgere med rygbesvær; henvist med genoptræningsplan fra hospital til Træningsafdelingen i Svendborg Kommune, efter §140 i Sundhedsloven

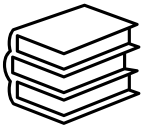

Svendborg Kommune:

- Beskæftigelsesfaglige medarbejdere (fem medarbejdere) samt leder, Sygedagpengeafdelingen, Jobcenteret

- Fysioterapeuter og ergoterapeut (fem medarbejdere) i ortopædisk team samt leder, Træningsafdelingen

UCL og SDU; Forskere og undervisere; Sundheds,- samfunds- og erhvervsområdet

Målet med Min Ryg

..var, at borgere med langvarigt rygbesvær får den bedst mulige rehabiliteringsindsats via:

Borgerniveau:

- Understøttelse af borgerens muligheder for at håndtere et liv med rygbesvær

Medarbejderniveau:

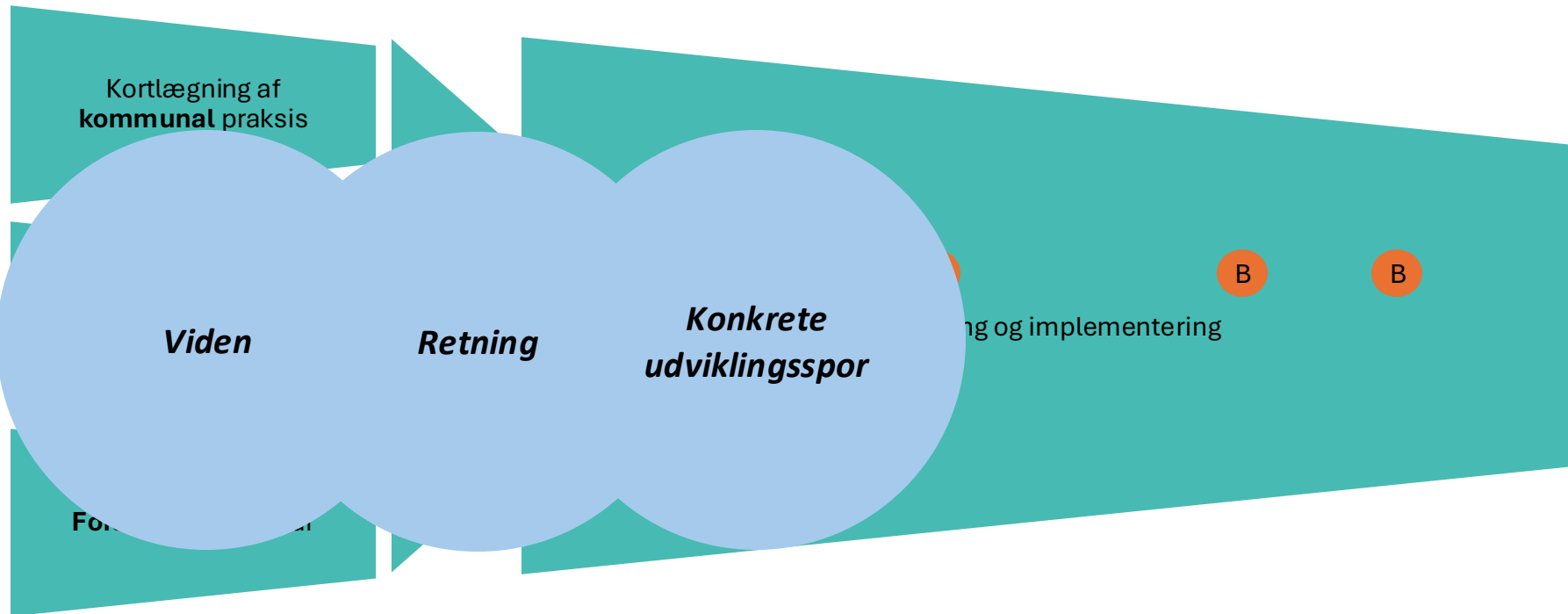
- Styrke viden og kompetencer om rygbesvær og rehabilitering
- Optimere det tværgående samarbejde

Organisatorisk niveau:

- Dokumentere og vurdere kommunal praksis ift. effekt og kvalitet
- Reducere kommunale udgifter relateret til rygbesvær

Monitorering: Borger-rapporterede spørgeskemaer

Proces-evaluering

Videnformidling

2020

2021

2022

Fokus for udvikling var samarbejdet mellem de 2 afdelinger

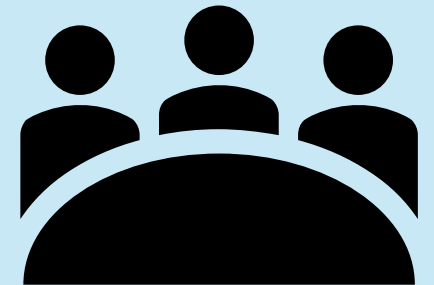
Buttom up process med medarbejdere og ledere

Temaer

1. Viden og kompetencer
2. Ledelse af rehabilitering
3. Organisering og arbejdsprocesser

Udviklingsspør

- Relationelle samarbejdsrum
- Fysiske samarbejdsrum
- Digitale samarbejdsrum
- Videndeling
- Arbejdsgange

Hvordan udvikle og implementere i en travl hverdag?

Mikroforandringer er..

... små, praksisnære forandringer, som potentielt kan ændre hverdagens struktur, daglige rutiner eller relationer til kolleger

(Bruskin, 2021)

Prøvehandlinger (PDSA) er ...

... at afprøve idéer i praksis i lille skala, at indsamle hurtige erfaringer, og herefter justere eller forkaste idéer, der ikke tilføjer værdi

(Socialstyrelsen, 2020)

Oversigt over de realiserede prøvehandlinger og Parkeringspladsen

Udvikling gennem samskabelse og prøvehandlinger

Processen er et resultat!

- Samskabelse giver mening for de involverede aktører
- Samskabelse tager tid – men tid er nødvendigt!
- Prøvehandlinger er en relevant metode i en kommunal hverdag
- Prøvehandlinger blev skaleret – og er stadig - her 3 år efter projektafslutning - forankret i drift

Hvis du skulle implementere forandringer ud fra en bottom-up tilgang, hvad ville så være facilitatorer og barrierer?

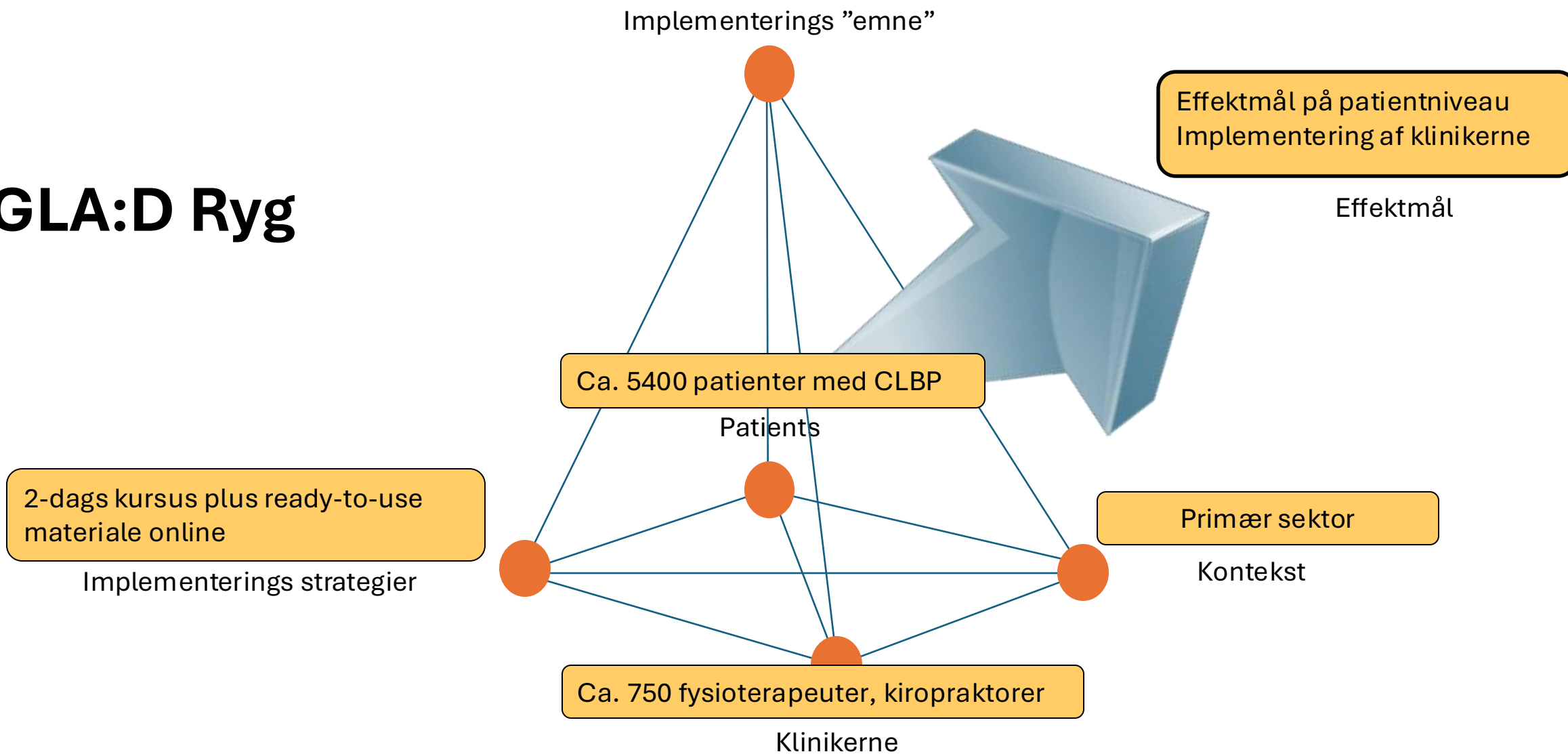
GLA:D[®] Ryg

Inge Ris, PT, PhD

GLA:D Ryg: effekt- og implementeringsstudie => implementering af patientuddannelse + træningsprogram for at støtte patienter med tilbagevendende rygsmerter i egenhåndtering

GLA:D Ryg

Resultater patientniveau og implementering

Resultater patienter

- => Smerter: - 28%
- => Medicin: - 35% / + 11%
- => Funktion: + 25%
- => Opnået mål: + 68%

Resultater implementering

- => 55% leverer GLA:D Ryg
- => tilmelding patienter median 127 dage efter kurset (op til 1 år)
- => 50% af mulige patienter tilmeldes (barrierer: pris og tid)

Thalund Grønne D, Roos E, Skou ST, Kongsted A, Hartvigsen J. GLA:D® Denmark Annual Report 2023.

Kongsted A, Ris I, Boyle E, Kjaer P, Hartvigsen J. Adoption, sustainability, and reach of GLA-D® Back. An observational implementation study (2022)

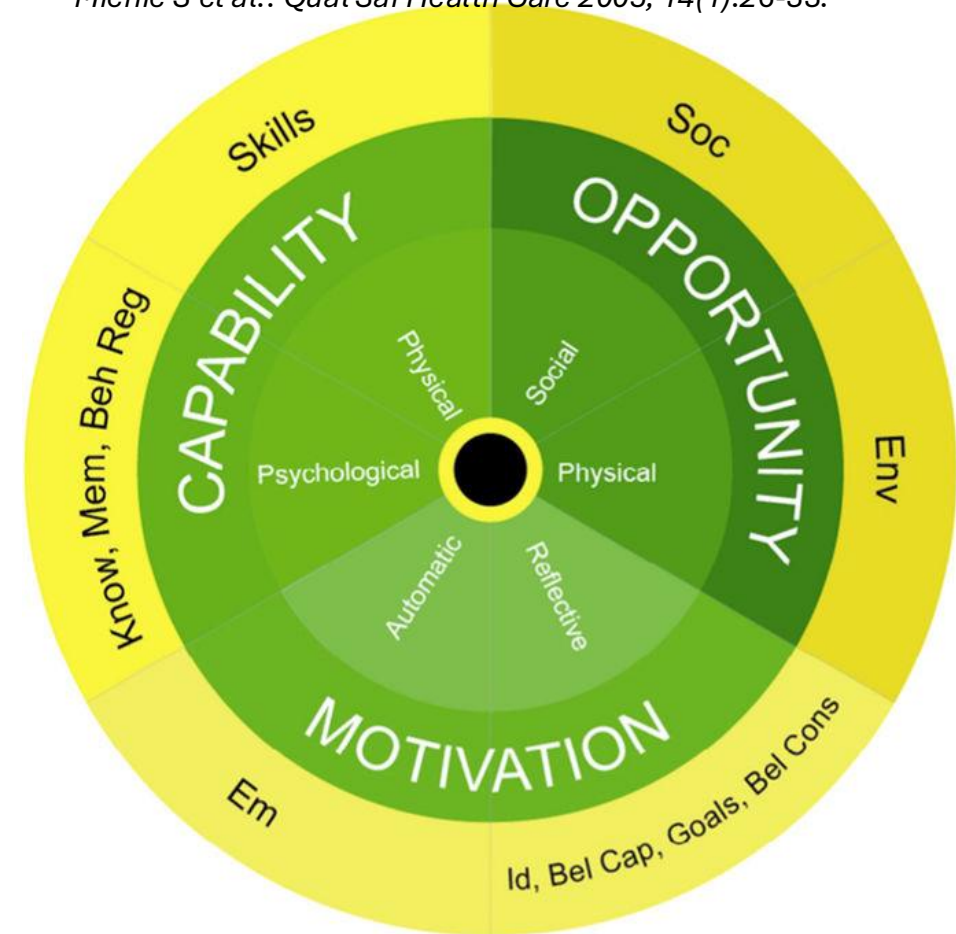
Analyse implementering - mixed methods

Michie S et al.: *Qual Saf Health Care* 2005, 14(1):26-33.

Identificering **organisatoriske og individuelle** faktorer, der **faciliterer eller hindrer** implementering (klinikernes perspektiver)

- DIBQ-t: skræddersyet spørgeskema baseret på Theoretical Domains Framework
- Interviews med implementeres/non-implementeres

Ris I, Schröder K, Kongsted A, Abbott A, Nilsen P, Hartvigsen J, Öberg B. Adapting the determinants of implementation behavior questionnaire to evaluate implementation of a structured low back pain programme using mixed-methods. Health Sci Rep. 2021

Analyse implementering: spørgeskema klinikerne

	Implementers, n = 46			Non-implementers n = 43		
Fysioterapeut / Kiropraktor %	95 / 5			72 / 28		
	positiv	neutral	negativ	positiv	neutral	negativ
Viden om GLA:D Ryg %	89	7	4	77	9	14
Færdigheder til at levere GLA:D Ryg %	96	0	4	84	0	16
Forventninger at patienter er motiveret at deltage i GLA:D Ryg %	78	7	15	7	2	85
Innovation at GLA:D ryg er nemt at implementere i hverdagen	83	9	9	48	14	38
Organisering – de nødvendige ressourcer er til stede på arbejdspladsen	72	24	4	40	30	30
Planlægning – jeg har en plan for hvordan jeg vil implementere GLA:D Ryg	73	0	27	46	0	59

Ris I, Boyle E, Myburgh C, Hartvigsen J, Thomassen L, Kongsted A. Factors influencing implementation of the GLA:D Back, an educational/exercise intervention for low back pain: a mixed-methods study. *JBI Evid Implement.* 2021

Analyse implementering: interviews implementer – non implementers

Vigtigt for implementering: **personlig vinding, praktiske forhold, tro på programmet, klinikerens holdning til programmet**

=> Samme tema i begge gruppe: vurderet enten mere positiv eller negativ

=> Begge grupper rapporterede om høje niveauer af **viden og færdigheder**

Kurset (viden, færdighed) alene er ikke afgørende for implementering

«Patientuddannelse er en vigtig del. For nogle patienter er det næsten det vigtigste»

«De (patienter) føler sig mere sikre, mere modige ved at prøve forskellige aktiviteter»

«Vi er meget detaljerede i vores tilgang. Dette er ikke særlig detaljeret. Det handler om, hvad patienten ønsker»

«Jeg havde håbet at blive introduceret i nogle nye øvelser. Men slet ikke! Der var ingen øvelser, jeg ikke har lavet mindst 27 variationer af.»

Opsummering implementering GLA:D Ryg

Styrker

Svagheder

- Brug af frameworks for Theoretical Domains Framework og COM-B til at strukturere implementeringsstrategien
- Intervention udviklet baseret på litteratur, eksperter (forskere)
- Pilot- og fæsibility studier med feedback fra klinikere og patienter
- I kølevand på GLA:D Knæ kendt og etableret forløb
- Manglende involvering interessenter fra starten i implementeringsstrategien og programmet
- Manglende kortlægning af eksisterende kliniske praksis
- Manglende fokus på 'forretningsmodellen': ressourcer, afregning, endnu et digital platform
- Konkurrent til kollegaer med eksisterende (velfungerende) ryghold på klinikker

Refleksionsspørgsmål

Hvilke strategier vil du finde nyttige hvis du skal implementere

GLA:D Ryg i din praksis?

Hvad vil være en barriere / facilitator for implementering?

Tak til GLA:D Ryg Gruppen Jan Hartvigsen, Alice Kongsted, Per Kjær, Jesper Hoeg, Sarah Kroman, klinikerne og patienter

Referencer tilgængelige på <https://gladryg.sdu.dk/forskning-og-udgivelser/>

Implementering af apps til at støtte stroke rehabilitering

Danske fysioterapeuters Fagkongres, marts 2025

Udvikle, implementere, teste og evaluere indholdet af to apps
- til at støtte sammenhængende, person-centreret stroke rehabilitering

Mille Nabsen Marwaa

PhD, Cand. Scient. San, Lektor

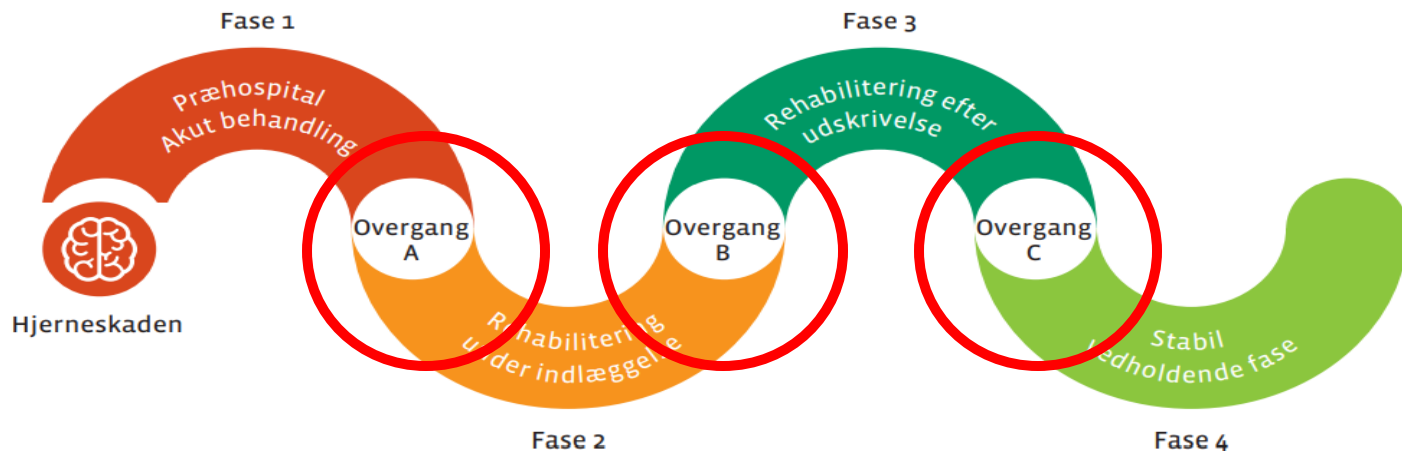
UC Syd, Fysioterapeutuddannelsen

mnma@ucsyd.dk

[Mille Nabsen Marwaa - UC Viden - Professionshøjskolernes Videndatabase](#)

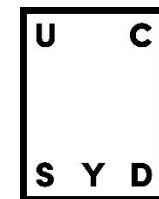
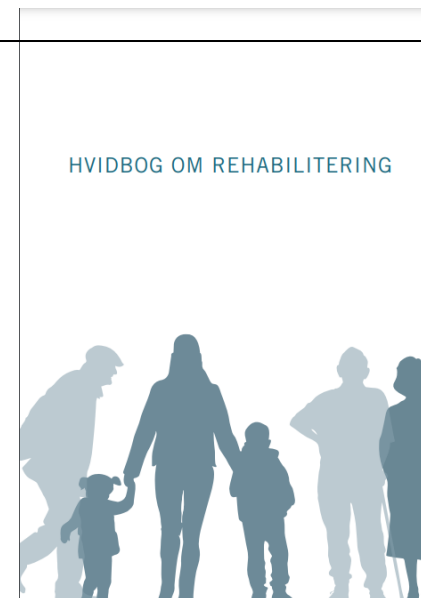

Stroke rehabilitering (og kendte udfordringer)

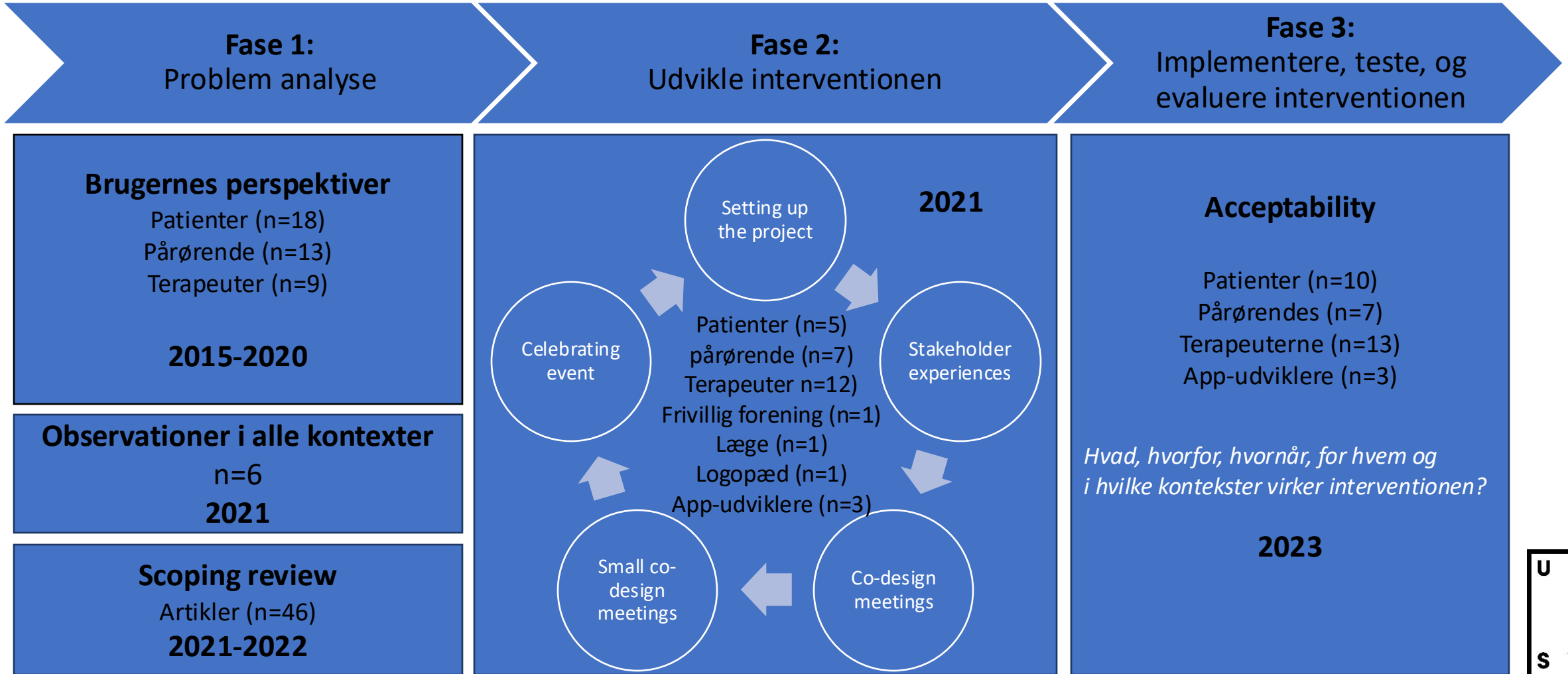
Teknologiske løsninger....

- Informations- og kommunikationsteknologier (IKT) og apps

Medical Research Councils (MRC) ramme

- for udvikling, implementering og evaluering af komplekse interventioner

To kendte regionale app platforme

- til at støtte person-centreret, tværsektoriel og empowering stroke rehabilitering

Genoptræn|DK

MedWare ApS Sundhed og motion

Alle

Føj til ønskelisten

Genoptræn|DK

MedWare ApS Sundhed og motion

E Alle

Føj til ønskelisten

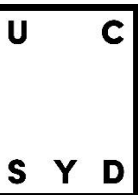

Det nye.....

- Video-optage modul
 - Selvtræning
 - Forflytninger/lejringer/ADL
 - Status -> oplevelsen af fremgang

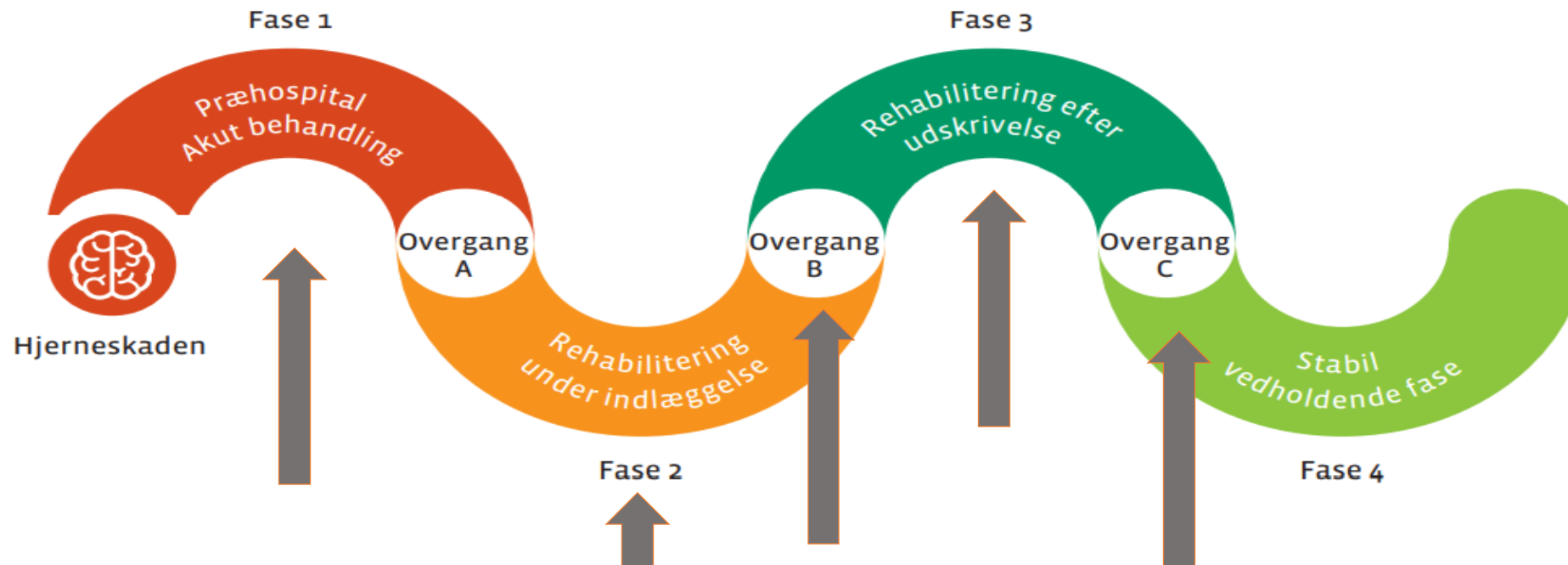
Video kan suppleres med lyd/anvisninger fra terapeuten

Pårørende kan, med samtykke, få samme indsigt i indholdet

Resultater af proces-evalueringen

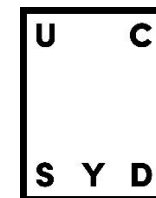

Genoptræn|DK

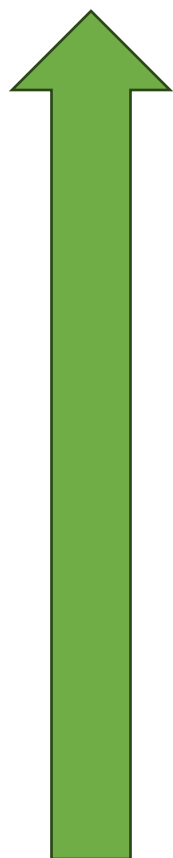
MedWare ApS Sundhed og motion

Alle

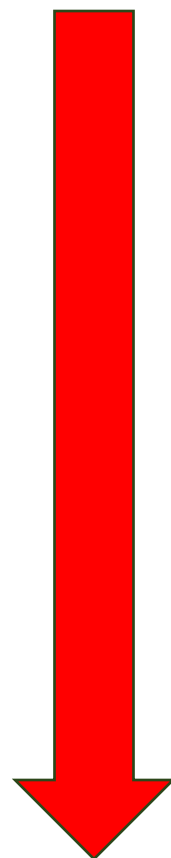
Føj til ønskelisten

Fremmere og hæmmere for implementeringen i dette projekt

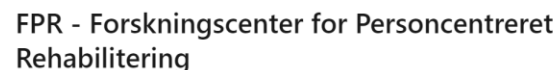
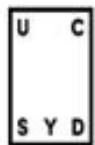
- Program teori
- Co-design med stakeholders
- Lokale facilitatorer
- Nemt, hurtigt og intuitivt at anvende apps
 - subakut og kommunal setting
- Løbende justeringer

- TP- "skift"
- *Mit sygehus* – manglende ejerskab
- Patientens kognition
- Ekstra ressourcer i akut
- En akut setting fik slet ikke implementeret
- Rygter om udfasning eller ejerskifte af app-løsningerne

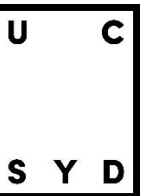
Refleksionsspørgsmål

*Hvordan sikrer man en "langtids"-
implementering" af nye (teknologiske)
løsninger?*

Væsentlige referencer

- Marwaa et al., 2022: Use of mobile/tablet applications to support rehabilitation after stroke: A scoping review. In Journal of Rehabilitation Medicine
- Marwaa et al., 2023: Using experience-based co-design to develop mobile/tablet applications to support a person-centred and empowering stroke rehabilitation. In Research Involvement and Engagement
<https://doi.org/10.1186/s40900-023-00472-z>
- Marwaa et al., 2024: Acceptability of two mobile applications to support cross-sectoral, person-centred and empowering stroke rehabilitation – a process evaluation. In Annals of Medicine
<https://doi.org/10.1080/07853890.2024.2302979>
- Marwaa, 2024: PhD thesis: Applications to support cross-sectoral, person-centred and empowering stroke rehabilitation: Development, implementation, test, and evaluation of two co-designed applications
Link til afhandlingen her: [PhD thesis - including three articles -dec2023.pdf \(sdu.dk\)](#)

Refleksionsspørgsmål

- 1. Hvordan sikrer vi, at implementeringsforskning faktisk understøtter varige ændringer i praksis?*
- 2. Hvordan håndterer vi økonomiske og organisatoriske barrierer, så lovende løsninger kan forankres og skaleres?*
- 3. Hvad kan vi lære af Min Ryg, GLA:D Ryg og Strokerehabiliteringsapps i forhold til implementering af indsatser?*

